

Nr 96.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1952/53 till främjande av lärlingsutbildning inom muraryrket m. m. jämte i ämnet väckt motion.

(2:a avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 98, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 7 mars 1952, föreslagit riksdagen att till Främjande av lärlingsutbildning inom muraryrket m. m. för budgetåret 1952/53 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *Lager* och *Senander* väckt motion (II: 518), vari hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utarbetandet av sådana bestämmelser för utbetalandet av ifrågavarande anslag, att detta helt tillfaller lärlingarna och murarlagen, som omhändera yrkesutbildningen.

I fråga om motiveringen till det i motionen framställda yrkandet torde få hänvisas till motionen.

Kungl. Maj:ts förslag innebär anvisande av ett förslagsanslag av 200 000 kronor till främjande av de större byggnadsföretagens lärlingsutbildning inom muraryrket och andra byggnadsyrken.

Arbetsmarknadsstyrelsen och *överstyrelsen för yrkesutbildning* ha föreslagit anvisande av ett särskilt anslag för befrämjande av den lärlingsutbildning av murare, som byggnadsföretagen bedriva på arbetsplatserna. För utbildning av lärlingar inom andra byggnadsyrken än muraryrket skulle enligt förslaget i första hand utnyttjas det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget till befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare. Härvid ha ämbetsverken förutsatt, att antalet understödsum under sistnämnda anslag skulle ökas från nuvarande 325 till 400 samt att ur anslaget finge utgå understöd jämväl till större byggnadsföretag.

Statskontoret har anfört bland annat följande.

Ämbetsverket kan icke undgå att hysa betänkligheter mot en anvisning, som innebär att arbetsgivare helt eller delvis ersättas av statsmedel för de kostnader för lärlingslön, som skola utgå enligt avtal. I nu rådande läge med brist på arbetskraft inom flertalet områden av näringslivet lär vidare ett

tillmötesgående av framställningen kunna befaras föranleda en mera allmän strävan att å det allmänna överflytta kostnaderna för den omfattande lärlingsutbildning, som bedrivs hos olika industriföretag. Skulle statsmakterna likväl med hänsyn till arbetskraftssituationen inom muraryrket vilja ställa medel till förfogande, synes statsunderstödet böra begränsas till 600 kronor för lärling, att utbetalas efter första utbildningsåret.

Departementschefen, som i huvudsak biträtt det framlagda förslaget, har anfört bland annat följande.

Jag anser mig, trots statskontorets enligt min uppfattning principiellt riktiga invändningar, böra godtaga arbetsmarknadsstyrelsens och överstyrelsens förslag med vissa avvikelser. Detta mitt ställningstagande är emellertid väsentligen betingat av det nuvarande läget på byggnadsmarknaden med dess betydande underskott på murare, vilket bidrar till att förhindra en angelägen ökning av byggnadsverksamheten. Medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål bör anses som rent tillfällig och upphöra så snart förhållandena det medgiva.

I fråga om gränsdragningen mellan de ändamål, som skola tillgodoses från det nya anslaget, och de ändamål, som skola tillgodoses från det nuvarande anslaget till befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare, anser jag mig böra förorda, att det nya anslaget belastas med kostnaderna för byggnadsföretagens lärlingsutbildning icke allenast inom muraryrket utan även inom andra byggnadsyrken än muraryrket. I de nuvarande bestämmelserna rörande understöd från anslaget till befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare ifrågasätter jag ingen ändring, fränsett den ökning av antalet understödsrum, varom Kungl. Maj:t framställt förslag i 1952 års statsverksproposition.

Såsom arbetsmarknadsstyrelsen och överstyrelsen föreslagit torde under det nya anslaget antalet understödsrum böra beräknas till högst 300 och understödsbeloppet för varje lärling bestämmas till 900 kronor. Utanordningen av understödsbeloppet torde böra ske med 600 kronor efter första utbildningsåret och med 300 kronor efter det utbildningen avslutats.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har icke funnit sig böra biträda det i motionen II: 518 framställda yrkandet.

Utskottet hemställer alltså,

a) att riksdagen må till *Fremjande av lärlingsutbildning inom muraryrket m. m.* för budgetåret 1952/53 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor;

b) att motionen II: 518 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 25 april 1952.

På statsutskottets vägnar:
MARTIN SKOGLUND.